USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **M. G.**, zastoupené Mgr. Bohdanou Novákovou, advokátkou, se sídlem Pod Terebkou 12, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 9. 2008, č. j. OAM - 588/VL - 10 - K02 - 2008, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 6. 2009, č. j. 29 Az 44/2008 - 20,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně, advokátce Mgr. Bohdaně Novákové, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 2856 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojí včasnou kasační stížností proti shora označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 9. 2008, č. j. OAM - 588/VL - 10 - K02 - 2008, kterým stěžovatelce nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13 a § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“), s tím, že nebyly shledány důvody ani pro udělení azylu, ani doplňkové ochrany dle téhož zákona. O náhradě nákladů bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Stěžovatelka v kasační stížnosti nejprve uplatňuje nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů. Soud se spokojil s nedostatečným zjištěním situace v zemi původu stěžovatelky Ruské federaci – Dagestánu. Stěžovatelka se v daném případě obává o svoji

bezpečnost v zemi původu z toho důvodu, že proti vůli příbuzných jako svobodná žena otěhotněla a odmítla se provdat za rodinou vybraného ženicha, popř. se narozeného dítěte zbavit. Bratr ji v těhotenství i fyzicky napadl. Neohlásila to z důvodu zkorumpovanosti policie. Správní orgán měl řádným způsobem zjistit situaci v zemi původu a možnosti státní ochrany obětem domácího násilí nebo obětem vynucování muslimských tradic, a soud měl tato zjištění přijmout nebo odmítnout. Správní orgán neuvedl v rozhodnutí ani jeden závěr, ani jeden poznatek ze země původu, pouze obecný odkaz na nějaké zprávy, bez jediné zmínky na obsah těchto zpráv. Správní orgán rozhodl rychle, cca do 5 týdnů, kvalitou rozhodnutí odpovídá spíše postupu dle ust. § 16 zákona o azylu. Krajský soud měl konstatovat nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí, protože obecným povídáním o výjimečnosti institutu azylu nelze dojít k nenaplnění § 12, § 13 a § 14, § 14a a § 14b zákona. Nesprávné posouzení právní otázky soudem pak stěžovatelka spatřuje v tom, že dle jejího názoru spadá pod § 12 zákona o azylu jakožto členka sociální skupiny (oběť domácího násilí nebo oběť vynucování muslimských tradic). V tomto směru odkazuje na výklad UNHCR v Příručce k postupům a kritériím pro určování postavení uprchlíků, i na publikaci Azyl uprchlictví v mezinárodním právu. Porušen byl i § 14a písm. d) zákona o azylu, neboť stěžovatelka by byla po návratu nucena k sňatku s vybranou osobou, popř. k tomu, aby se zbavila své dvouleté dcery. Toto jednání není souladné s mezinárodními závazky ČR, zejm. s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. V doplnění ke kasační stížnosti ještě znovu zdůrazňuje, že soud nepřihlédl k existujícímu rodinnému životu s manželem a dítětem s povoleným pobytem v ČR. Stěžovatelka v závěru navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Kasační stížnost podala účastnice řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s."), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka v ní uplatňuje přípustný důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele", který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (všechna citovaná rozhodnutí NSS je možno dohledat na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:
1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*.
2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele*.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:
a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích důvodů uplatněných v kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že jsou dány výše specifikované podmínky pro odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost.

Po posouzení předložené kasační stížnosti z hlediska výše naznačených kritérií musí Nejvyšší správní soud ve vztahu k většině kasačních námitek (prakticky ke všem kasačním námitkám), uvést, že uvedené námitky nebyly uplatňovány v žalobě. Stěžovatelka se dovolává teprve v kasační stížnosti chybějících údajů a zpráv ze země původu a napadá obecnost odkazu na zprávy v rozhodnutí, jakož i nedostatky odůvodnění správního rozhodnutí; poprvé v kasační stížnosti uplatňuje nesprávné posouzení právní otázky spočívající v tvrzení o členství v sociální skupině ve smyslu § 12 zákona o azylu, teprve v kasační stížnosti zmiňuje i porušení mezinárodních závazků ČR, zejm. čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. K námitkám, které stěžovatelka neuplatnila v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohla, Nejvyšší správní soud v souladu s § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřihlíží. V žalobě, která byla velmi obecná, stěžovatelka - oproti kasační stížnosti - pouze bez bližší specifikace uvedla, že „správní orgán nedbal, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem případu, protože v zemi původu je ohrožena ze strany příbuzných pro své těhotenství a nevzdání se dítěte... správní orgán eliminoval její problémy a zabýval se jen snahou o legalizaci pobytu...“ Dále - rovněž bez bližší konkretizace - v žalobě uvedla, že „správní orgán nezjišťoval další okolnosti a vyšel pouze z kontextu vytržené snahy o legalizaci pobytu s tím závěrem, že správní orgán nepostupoval tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti“. Stěžovatelka tedy v žalobě tvrdila opomenutí jí tvrzených skutečností správním orgánem a nezjišťování dalších okolností (po stránce skutkového stavu), aniž by však tyto okolnosti sebeméně upřesnila a pojmenovala. Co do zdrojů a skutkových důvodů pak odkázala pouze na pohovor a správní spis. Nutno konstatovat, že všechny relevantní skutečnosti a námitky uvedla stěžovatelka poprvé až v kasační stížnosti. Kasační řízení je založeno na přezkumu soudních rozhodnutí; pokud námitka není uplatněna již v řízení před krajským soudem, takovou námitkou se Nejvyšší správní soud nemůže zabývat pro její nepřípustnost (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud je tímto způsobem omezen v rozsahu přezkoumání (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s. v kontextu s § 104 odst. 4 s. ř. s.).

Ke zbývajícímu rozsahu přezkumu uvádí Nejvyšší správní soud následující: Důvody pro udělení azylu jsou v § 12 zákoně o azylu vymezeny tak, že cizinec musí být pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství

má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. V rozhodnutí NSS ze dne 21. 11. 2003, č. j. 7 Azs 13/2003 - 40, již bylo vysloveno, že ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., vymezuje důvody pro udělení azylu taxativně. Dále bylo v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2003, č. j. 6 Azs 12/2003 - 49, konstatováno, že smyslem práva azylu je poskytnout žadateli ochranu. Nejde však o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; nárok na udělení azylu vzniká jen z důvodů vypočtených v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. (K potížím se soukromými osobami se pak judikatura Nejvyššího správního soudu vyjádřila opakovaně, a to s jednoznačným závěrem: např. v rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 - 49, bylo vysloveno následující: „Strach vrátit se do země původu kvůli potížím se soukromými osobami - s věřiteli ve vztahu k neuhrazenému dluhu ....manžela, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu - § 12 zákona o azylu. Problémy se soukromými osobami nebyly zapříčiněny důvody pro azylové řízení významnými, tedy pronásledováním z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávané politické názory, ale snahou o vrácení dlužné částky“.) Specificky k situaci obdobné stěžovatelčině se pak vyjádřil např. rozsudek NSS č. j. 1 Azs 11/2009 - 68 z 23. 7. 2009, který se mj. odvolává na rozsudek č. j. 3 Azs 22/2004 - 48 s tímto právním závěrem: „žalobkyně v průběhu správního řízení neuvedla žádný důvod, jenž by bylo možné podřadit pod zákonem o azyl taxativně vymezené důvody pro udělení azylu, když osobní a rodinné potíže a obavy z pronásledování ze strany soukromých osob těmito důvody nejsou ... když toto žalobkyní uváděné jednání nebylo vyvoláno či tajně podporováno státní mocí a nebylo ani součástí státní politiky, navíc bylo zjištěno, že se žalobkyně ve své domovské zemi nedomáhala pomoci ze strany státních orgánů.“ Tyto relevantní právní skutečnosti týkající se nenaplnění azylových důvodů vyhodnotil obdobným způsobem i krajský soud, i žalovaný, Nejvyšší správní soud tedy v jejich postupu neshledává ani tvrzenou nepřezkoumatelnost. Výše uvedené závěry platí zvláště za situace, kdy se žadatelka ani nepokusila obrátit se na příslušné, a následně (v případě nečinnosti) na nadřízené policejní orgány (rozhodnutí NSS ze dne 25. 10. 2006, č. j. 4 Azs 103/2005 - 62). Nejvyšší správní soud tedy - v rozsahu obecnosti, jaká odpovídala námitkám uplatněným již v žalobě (omezenost námitek kasační stížnosti ustanovením § 104 odst. 4 s. ř. s. - viz výše) - neshledal ani nesprávné posouzení právní otázky soudem ve vztahu k stěžovatelkou uplatňovaným azylovým důvodům. K tomu je třeba dodat, že správní orgán již ve svém rozhodnutí upozornil na skutečnost, že stěžovatelka přicestovala do země v květnu 2008, avšak žádost o udělení mezinárodní ochrany podala teprve v srpnu 2008, a to až po vydání výjezdního příkazu. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2007, č. j. 3 Azs 119/2004 - 50, žádost o udělení azylu podaná až po určité době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, znamená přinejmenším nepřímý důkaz toho, že stěžovatel situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě. Pro úplnost (ve vztahu ke kasačním námitkám) se poznamenává, že námitku chybějících, či nedostatečných údajů o zemi původu stěžovatelka v žalobě neuplatnila.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu pak poskytuje odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud se prima facie v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného

v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Stěžovatelce byla k ochraně jejích zájmů pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupcem advokátka označená ve výroku. V případě ustanovení advokáta platí hotové výdaje za zastupování a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Uvedená advokátka na výzvu soudu zaslala vyúčtování za poskytnuté úkony právních služeb podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V tomto vyúčtování požadovala odměnu za 2 úkony právní služby, a to za převzetí a přípravu zastoupení a za písemné podání soudu. Ustanovená advokátka je plátcem DPH. Spolu s režijním paušálem po 300 Kč na 1 úkon právní služby tak uplatňuje celkovou částku ve výši 5712 Kč. Podle § 11 odst. 1 advokátního tarifu náleží mimosmluvní odměna za každý z úkonů právní služby v citovaném ustanovení uvedených. Podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu náleží odměna za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, je-li klientovi zástupce ustanoven soudem. Ustanovená advokátka však neuvádí, že by se uskutečnila první porada se stěžovatelkou, která je podmínkou přiznání odměny za uvedený úkon. Písemné podání (kasační stížnost) pak je úkonem, za který náleží advokátu odměna podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Ustanovené advokátce tak byla přiznána odměna za jeden úkon právní služby, což spolu s náhradou hotových výdajů v částce 300 Kč za jeden úkon právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu) a s připočtením DPH činí celkem částku 2856 Kč, která byla ustanovené advokátce přiznána.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. ledna 2010

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu